

Motion till riksdagen 2020/21:1620

av Jimmie Åkesson m.fl. (SD)

En ansvarsfull migrationspolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om grundprinciper för en ansvarsfull migrationspolitik och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en behovs- och kompetensbaserad arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en hållbar och självförsörjande anhörginvandring och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en flyktingpolitik baserad på effektivitet och närhetsprinciper och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett förbättrat arbete med återvandring och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillfälliga uppehållstillstånd med tydlig koppling till beviljandegrund och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvalificering till välfärden och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett stärkt medborgarskap och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett moratorium för beviljande av medborgarskap och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vandelsprövning, hälsokontroll, villkorskännedom samt avsiktsförklaringar och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regelbundna och automatiserade kontroller av uppehållsgrunder och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återkallelser av uppehållstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrat arbete med verkställandet av avvisningar och utvisningar och tillkännager detta för regeringen.

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sanktioner mot andra parter och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett kommunalt villkorat mottagande av vidarebosatta flyktingar och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en tillfällig lag på garanterad miniminivå och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett helhetsgrepp kring utlänningslagstiftningen och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om likvärdighet och rättssäkerhet i Migrationsverkets verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om effektivare prövningsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstärkta krav på konsekvensanalyser och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tydlig och omfattande statistik för all migration och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrade informationsflöden och samordningsansvar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti som vilar på en nationalistisk grundsyn. Våra ställningstaganden bottenar i en övertygelse om att ett samhälle byggs på bästa sätt då dess invånare känner gemenskap, delaktighet och såväl tillit till som ansvar för varandra. Vi ser samtidigt dessa värden som grundläggande för den enskilda individens välmående. Vår bild av människan är nämligen att hon är en social varelse med behov av mänskliga relationer och en känsla av trygghet såväl som samhörighet med det samhälle vi lever i.

Vi ser nationalstaten som den mest lämpade av statsbildningar då den vilar på just dessa fundament. För samhällets skull ger nationalstaten förutsättningar för gemensamma åtaganden och framgångar. För individens skull skänker den stabilitet och en plats att kalla sitt hem. Vår vision för Sverige är ett modernt folkhem där medborgarskapet går hand i hand med samhörighet och tillit och där samhällskontraktet står starkt.

Det faktum att vi tror på nationalstaten betyder dock inte att vi motsätter oss att människor rör sig över statsgränser, vare sig det handlar om kortare semestrar, längre projektresor och utbyten eller en permanent flytt till ett nytt hemland. Däremot anser vi att det bör finnas tydliga och rimliga regler för när och hur det sker samt under vilka förutsättningar.

Grundläggande principer för en ansvarsfull migrationspolitik

Ett första steg i säkerställandet av en långsiktigt hållbar migrationspolitik är att identifiera grundläggande principer som bör vara gällande och som kan agera riktlinjer vid vidare utformning av lagstiftning, övriga regelverk, system och verksamheter. Sverigedemokraterna utgår från de nedan listade principerna och menar att regeringen bör göra detsamma.

Den som inte har Sverige som hemland men vill vistas här ska innan inresa säkerställa sin rätt till vistelse. Denna kan vara på förhand given, exempelvis genom ett EU-medborgarskap. I annat fall ska den enskilde ansöka om visering eller uppehållstillstånd. Dessa beviljas om vistelsen är motiverad, följer givna regelverk och inte innebär en orimlig försörjningsböroda för Sveriges del eller ett hot mot människors trygghet. I samband med ansökan ska också grundläggande villkor för såväl inträde till som vistelse i Sverige godkännas av den enskilde. Detta för att säkerställa kännedom om svenska lagar och regler. Huvudregeln bör vara att den som bryter mot svensk lag eller mot aktuella villkor ska få uppehållstillståndet återkallat.

En behovs- och kompetensbaserad arbetskraftsinvandring

En allt vanligare anledning för människor att periodvis flytta till ett annat land är för att arbeta. Även om Sverigedemokraterna menar att varje arbetsmarknad bör sträva efter en långsiktig intern balans välkomnar vi möjligheten att vid behov komplettera den svenska arbetsmarknaden med utländsk arbetskraft. Därtill finns, särskilt inom vissa branscher med snabb och avancerad teknikutveckling, ett värde i fruktsamma utbyten av kompetens och erfarenheter.

En hållbar politik på området måste dock bygga på balanserade avvägningar där såväl den enskildes villkor som arbetsmarknadens stabilitet tas i beaktande. I en värld med stora skillnader avseende såväl generella möjligheter till välfärd som villkor på arbetsmarknaden är det lätt att alltför svaga regleringar avseende arbetskraftsinvandring riskerar både den enskilde arbetstagarens trygghet och hela arbetsmarknadens struktur.

Sverigedemokraterna vill därmed att arbetskraftsinvandringen utgår från tre principer: en behovsprövad arbetskraftsinvandring, som inte ligger samhället till last, och överensstämmer med vedertagna villkor i svenska kollektivavtal.

En hållbar och självförsörjande anhöriginvandring

Det finns tillfällen då familjer splittrats eller ny kärlek uppstått över nationsgränser. Som ett familjevänligt parti ser Sverigedemokraterna det givetvis som önskvärt att var och en får leva nära sina närmaste familjemedlemmar. All anhöriginvandring och familjeåterförening bör dock omfattas av och följa ett väluppbyggt regelverk. En grundförutsättning i detta regelverk är att anhöriginvandringen inte ska belasta svenska skattebetalare eller leda till ett ökat utanförskap. En annan är att familjebanden är tillräckligt nära och att de kan styrkas. En anknytning ska endast kunna ligga till grund för anhöriginvandring om den följer svensk lagstiftning och med säkerhet ingåtts frivilligt. Missbruk måste beivras.

En flyktingpolitik baserad på effektivitet och närhetsprinciper

Inte all migration bygger på en frivillig önskan att lämna sitt hemland. Krig, konflikter och naturkatastrofer har i alla tider tvingat personer på flykt, såväl inom stater som över statsgränser. För Sverigedemokraterna är det en självklarhet att värna rätten för enskilda att kunna komma i säkerhet och få möjlighet till humanitär hjälp. Målbilden måste här vara att så få som möjligt ska behöva fly och att flykten ska ske på ett så säkert sätt som möjligt, under så kort tid som möjligt och så kort sträcka som möjligt.

Principen om att asyl ska sökas i det första säkra land som den asylsökande når är i Sverigedemokraternas mening grundläggande för hela begreppet asyl. Den innebär att asyl endast bör beviljas utlänningar om något av våra grannländer drabbas av en huma-

nitär kris. För en sådan eventualitet bör därför en beredskap byggas upp, som kan säkerställa ett snabbt organiserat och förhållandevis stort mottagande där grundläggande behov avseende boende, mat och hälsa tillfredsställs.

Så länge Sverige inte utgör närområde till en kris ska svensk flyktingpolitik i stället fokusera på att bistå där flyktingar befinner sig, i krisers närområden. En sådan ordning garanterar att hjälp når de mest utsatta så snabbt som möjligt, minimerar risken för att flyktingströmmar utnyttjas som migrationsvägar av icke-flyktingar och tar bort incitament att exempelvis splittra sin familj eller vända sig till skrupellösa människosmugglare.

Tills en sådan ordning kan införas fullt ut i Sverige bör migrationspolitiken utformas för att avskaffa alla incitament för migranter att resa tusentals kilometer för att komma till just Sverige.

Ett förbättrat arbete med återvandring

Den som en gång motvilligt lämnat sitt hemland och som alltjämt har en önskan om att återvända bör, när omständigheterna ändras så att återvandring blir möjligt, ges goda möjligheter till detta. Sverigedemokraterna menar att myndigheterna bör få ett tydligt uppdrag att arbeta mer specifikt med återvandringsåtgärder, såväl genom utbyggda system för återvandringsstöd som genom utvecklade former av riktade bistånd, exempelvis i syfte att säkra en god återuppbyggnad av krigshärjade samhällen. Andra exempel kan vara utbildningsprojekt som tar tillvara tiden i Sverige även när återvandring står på agendan.

Utlänningars tillstånd i Sverige

Tillfälliga uppehållstillstånd med tydlig koppling till beviljandegrund

Sverigedemokraternas grundsyn är att endast svenska medborgare bör ha en självklar och permanent rätt att vistas i Sverige. Den utlänning som har för avsikt att stanna permanent i Sverige bör i vår mening också eftersträva att bli svensk medborgare. Så länge en utlänning kvarstår som just utlänning bör detta också avspeglas i tydliga regler för vilka omständigheter som ger rätt att vistas i landet. Upphållstillstånd bör därför alltid vara tidsbegränsade och tydligt kopplade till den grund på vilken de beviljats.

Givetvis bör det finnas en proportionalitet avseende längden på dessa tidsbegränsningar, liksom ett tydligt och enkelt system för förlängning av uppehållstillstånd så länge omständigheterna är oförändrade. Denna åtskillnad mellan uppehållstillstånd och medborgarskap bidrar till ett stärkt medborgarskap samtidigt som risken för missbruk av utlänningslagstiftningen minskar.

Kvalificering till välfärden

Det svenska välfärdssystemet utgår i grund och botten inte från någon sorts nära förhållande till Sverige, utan endast bosättning. Större delen av välfärden, inklusive rätten till nästintill gratis sjukvård, gratis utbildning, försörjningsstöd, garantipension och så vidare, handlar bara om att vara bosatt i Sverige. En utlänning som beviljats uppehållstillstånd för minst ett år kan alltså efter inresa låta folkbokföra sig hos Skatteverket och så i ett slag få i princip all rätt till välfärden som svenska medborgare födda och uppvuxna i Sverige har.

Att denna fråga inte diskuterats tidigare i Sverige beror på att utlänningarna tidigare varit en relativt liten grupp, och en förvisso rimlig tanke att utlänningar som kommit till Sverige för att leva skulle leva på samma nivå som medborgare. Sverige har dock förändrats dramatiskt de senaste decennierna, och det är tid att förändra regelverket. Dagens system har en passiviserande effekt på många utlänningar, som har rätt till hela välfärden, utan motprestation eller egen insats. Mycket riktigt är arbetslösheten och självförsörjningsgraden bland utrikesfödda och invandrare mycket högre än bland infödda svenskar, medan skillnaden i exempelvis disponibel inkomst varit mycket stor i många år.

Precis som endast svenska medborgare ska ha en ovillkorlig rätt att bo och vistas i Sverige bör den skattefinansierade välfärden generellt begränsas till svenska medborgare. Utlänningar ska endast få motsvarande rätt till välfärden som medborgare om de kvalificerat sig därtill genom arbete. Upphållstillstånd i Sverige ska generellt sett villkoras av att utlänningen ordnar en heltäckande sjukförsäkring för att täcka sina behov av svenska sjukvårdsresurser. Detta krav ställs redan genom EU-rätten för en rad kategorier av utlänningar, såsom studerande.

Från denna huvudregel bör det finnas vissa undantag, såsom för asylsökande och nyanlända, för vilka EU-rätten ställer särskilda krav.

Ett stärkt medborgarskap

Utöver de nyss föreslagna förändringarna kring utlänningars rättigheter i Sverige, som ökar medborgarskapets värde för utlänningar, måste även själva medborgarskapet reformeras. Detta gäller främst processen för att upptagas till svensk medborgare, så kallad naturalisation.

Alltför länge, och på alltför många sätt, har det svenska medborgarskapet försvagats i värde och reducerats till ett praktiskt juridiskt dokument snarare än att vara en formalisering av den samhörighet, ömsesidiga lojalitet och hemkänsla som det i vår mening bör grundas på. För oss är det inte självklart att all migration med tiden ska leda till ett svenskt medborgarskap. Däremot är det en självklarhet att medborgarskapet bör värderas högt och att höga krav därför bör ställas.

För att upptagas till svensk medborgare ska en utlänning uppfylla bland annat dessa krav: utlänningen ska ha varit bosatt i riket i tio år, ska kunna svenska, ska ha en god förståelse för vårt samhälle, vår kultur och vår historia, ska ha försörjt sig själv under sin tid i Sverige och ska ha fört en oklanderlig och hederlig vandel. Slutligen bör medborgarskapsprocessen avslutas med en ordentlig medborgarceremoni, under vilken utlänningen genom en högtidlig ed eller liknande gest kan upptagas till svensk medborgare.

Moratorium för beviljande av medborgarskap

Den extrema arbetsbelastningen på Migrationsverket och de följd effekter detta haft på kontrollsystem och bedömningsförmåga påverkar givetvis inte bara beviljandet av upphållstillstånd utan i förlängningen också beslut om medborgarskap. Kombinerat med det redan tidigare påtalade behovet av insatser för att höja värdet av medborgarskap skapas en situation där Sverigedemokraterna finner det lämpligt att tillfälligt stoppa möjligheten att både ansöka om och beviljas medborgarskap.

Ett sådant moratorium bör vara åtminstone fram till dess att bättre rutiner gällande uppföljning, kontroll och kvalitetssäkring av fattade beslut, och ny lagstiftning i syfte att stärka medborgarskapets värde, kommit på plats.

Nyckeldelar i en hållbar migrationspolitik

Vandelsprövning, hälsokontroll, villkorskännedom samt avsiktsförklaringar

I det moderna folkhemmet råder lag och ordning. För Sverigedemokraterna är det en självklarhet att Sverige inte bara har rätt utan också en skyldighet att ställa vissa grundläggande krav på den utlänning som vill besöka Sverige. Inför eller i samband med en inresa bör det till exempel vara möjligt att genomföra en vandelsprövning som säkerställer att brottslingar inte kommer till Sverige och inte kan fortsätta sin kriminella bana här. Vidare bör det i vissa fall säkerställas, genom krav på intyg eller genomförd hälsokontroll, att ingen utlänning för med sig allvarliga sjukdomar till landet.

Det är i vår mening också rimligt att utlänningen senast i samband med inresan till Sverige bekräftar kännedom om de villkor som gäller för vistelsen samt vad som är syftet med besöket. Dessa åtgärder bidrar gemensamt och var för sig till såväl säkerhet som tydlighet. Regeringen bör därför utreda möjligheten till åtgärder av detta slag.

Regelbundna och automatiserade kontroller av uppehållsgrunder

För att säkerställa efterlevnad av upprättade regelverk räcker det inte med skärpta krav och kontroller inför det att beslut ska fattas. Behov finns också av att kontrollera att de omständigheter som gällde, eller förmodades gälla, då beslut togs också kvarstår. Detta är viktigt inte minst för att motverka olika former av missbruk och skenavtal. Men det är också ett faktum att omständigheter kan förändras, och detta bör rimligen leda till en förnyad prövning.

Det är Sverigedemokraternas mening att Migrationsverket bör åläggas ett ansvar för att regelbundet utföra olika former av kontroller. Detta kan med fördel ske automatiserat där så är möjligt, exempelvis genom slagningar gentemot Skatteverkets folkbokföringsregister, kontrolluppgifter om utbetald lön eller utbetalda bidrag och ersättningar från myndigheter och kommuner. Dessa automatiska slagningar ska vid en träff leda till att en handläggare får undersöka frågan, för eventuell åtgärd. Förändringen går väl ihop med de ansatser till ökad digital handläggning som Migrationsverket genomfört på senare år, och alltså genomförs.

Möjligheter till förenklat utbyte av data på internationell nivå bör också utredas, inte minst vad gäller resehandlingar, för att exempelvis upptäcka besök i det land från vilket en person säger sig vara på flykt. Vid behov bör Migrationsverket utan vidare kunna kommunicera direkt med andra staters migrationsmyndigheter, för att lösa eventuella problem.

Återkallelser av uppehållstillstånd

I det fall kontroller enligt ovan leder till slutsatsen att grunderna för ett beviljat uppehållstillstånd saknas bör uppehållstillståndet som regel också återkallas. Viss flexibilitet måste dock finnas om det finns särskilda skäl som under en kortare period medfört avvikelser, exempelvis kopplat till ett byte av arbetsplats.

Upphållstillstånd bör dock alltid återkallas om det uppdagas att innehavaren farit med osanning eller på annat sätt förvanskats omständigheter. Likaså bör uppehållstillstånd alltid återkallas om innehavaren döms för grov eller upprepad brottslighet, och återkallelse alltid prövas i samband med åtal.

Förbättrat arbete med verkställandet av avvisingar och utvisningar

Sverige har de senaste åren haft stora problem med verkställandet av avvisingar och utvisningar samt med ett växande skuggsamhälle bestående av personer som vistas illegalt i landet. Även denna situation kräver ett helhetsgrepp med allt från ökade befogenheter för polisen och Migrationsverket till fler förvarsplatser, bättre system för uppsikt av utlänningar utan uppehållstillstånd och fler verkställda utresor. Här bör också möjligheten till avtal med tredjeländer utredas noga.

En viktig komponent i sammanhanget är kraftigt begränsade möjligheter för den som vistas illegalt i landet att ta del av välfärdssystem för att på så sätt förmå fler personer att självmant lämna det land de saknar rätt att vistas i. En annan åtgärd i samma anda kan vara att tillfälligt frysa tillgångar till dess att personen lämnat Sverige.

Sanktioner mot andra parter

Fler än migranter kan givetvis utnyttja systemen, varför det är viktigt även med tydliga sanktionsmöjligheter mot exempelvis den arbetsgivare som anlitar illegal arbetskraft eller den fastighetsägare som hyr ut en bostad till personer utan rätt att vistas i landet. Framtida lagstiftning bör givetvis beakta huruvida samtliga inblandade medvetet brutit mot lagstiftning eller om en part förlett den andra. Samtidigt måste lagen innefatta ett tydligt ansvarsutkrävande. Att medvetet bidra till en situation då personer som saknar rätt att vistas i landet ges möjlighet till just sådan vistelse ska vara straffbart. Även på en internationell nivå bör sanktionsmöjligheter utredas, i synnerhet gentemot de länder som vägrar ta ansvar för sina egna medborgare, såsom när det gäller utvisningsärenden.

Kommunalt villkorat mottagande av vidarebosatta flyktingar

Sverigedemokraterna är i grunden positiva till principen om ett kvotflyktingsystem där särskilt utsatta flyktingar i behov av ytterligare skydd får möjlighet till vidarebosättning. Samtidigt konstaterar vi att den migrationspolitik som historiskt har förts i Sverige inneburit stora påfrestningar, inte bara för asylsystemet utan även för flertalet viktiga samhällsfunktioner som tillgången till bostäder, hälso- och sjukvård, skola och social välfärd. Den extrema belastning som följde av krisen 2015 har ännu inte kompenseras – faktum är att stora delar av samhället snarare står inför ännu en krissituation då de etableringsystem som finns byggt på antaganden om en tvåårig etableringsperiod.

Med anledning av denna situation är det Sverigedemokraternas mening att ett framtida mottagande av kvotflyktingar måste villkoras av och dimensioneras efter att kommuner självmant meddelar kapacitet och tecknar avtal med Migrationsverket om detta. Därutöver ska regeringen fastställa ett maxtak för riket i stort, med hänsyn till hela samhällets integrationskapacitet.

Stora behov av strukturförändringar

Tillfällig lag på garanterad miniminivå

I juni 2019 tillsattes en parlamentarisk utredning, Migrationskommittén, för att utarbeta en ny, förbättrad migrationspolitik, i synnerhet vad avsåg asylpolitiken. Efter långa förhandlingar slutade dock arbetet i ett misslyckande, efter att riksdagens partier inte kunde komma överens om en fungerande ordning. Sverigedemokraterna, som gått in i kommittén med förhoppningar om att Sverige äntligen skulle påbörja det nödvändiga reform-

arbetet, lade istället fram ett omfattande särskilt yttrande som beskrev vår vision för en förbättrad migrationspolitik på internationell miniminivå.

Sverigedemokraternas mening är att avsikten att utreda en förbättrad svensk migrationspolitik varit god, men att Sveriges politiska partier ännu inte insett allvaret i den pågående migrations- och integrationskrisen.

Den tillfälliga lagen går ut i juli 2021, och innan dess måste en ny lagstiftning komma på plats. Att återgå till utlänningslagen såsom före 2016 måste anses vara helt uteslutet. Att däremot hasta fram en ny permanent ordning är inte heller rimligt. Givet misslyckandet i Migrationskommittén bör istället en ny tillfällig lag komma på plats, som ska gälla till dess att riksdagen kan enas bakom en verkligt ansvarsfull och hållbar heltäckande migrationspolitik, utifrån Sverigedemokraternas övriga förslag.

Den nya tillfälliga lagen bör helt och hållet utgå från en verklig internationell miniminivå. Sverige ska alltså överhuvudtaget inte avvika från de absolut lägsta krav som ställs i EU-rätten. Bland flera delar kan särskilt nämnas att endast konventionsflyktingar ska ha rätt till familjeåterförening, att skärpta försörjningskrav ska omfatta all anhöriginvandring, att asylsökande ska bo och vistas i transitcenter under väntetiden, att utlänningskrav ska komma i egen försörjning för att få tillgång till välfärden och att utlänningsuppehållstillstånd normalt ska återkallas om skälet för uppehållstillståndet upphört.

Helhetsgrepp kring utlänningslagstiftningen

Utlänningslagstiftningen var redan före den tillfälliga lagens förändringar ett lapptäcke av motstridiga intressen och dåliga formuleringar. Lagstiftningen är svår att överblicka, svår att arbeta med och svår att implementera i det dagliga arbetet på myndigheterna. Ett exempel på otydlighet är de många fakultativa bestämmelser som medger att tillstånd *får* beviljas utan att specificera när de *ska* beviljas eller att ett uppehållstillstånd *får* nekas om det föreligger en säkerhetsrisk i stället för att det *ska* nekas. Inte sällan skiljer det sig dessutom mellan olika delar av lagstiftningen huruvida en bestämmelse är fakultativ eller inte, vilket gör lagstiftningen än mer otydlig.

Sverigedemokraterna anser därför att det är hög tid att genomföra en ordentlig översyn av utlänningslagstiftningen, för att göra den mer lättförståelig, mer ändamålsenlig och mer anpassad till dagens migrationssituation.

Likvärdighet och rättssäkerhet i Migrationsverkets verksamhet

På grund av bristerna i lagstiftningens utformning, men också som ett resultat av lång tid med otillräckliga resurser kombinerat med hastigt ökande av antal ärenden, har Migrationsverkets handläggningstider skjutit i höjden. Detta har orsakat stora arbetsmiljöproblem, som i sin tur lett till en hög omsättning av handläggare. Den ständiga stressen, den otydliga lagstiftningen och oerfarna handläggare har lett till att olika handläggningsenheter i vissa fall framarbetat olika lokal praxis gällande bedömningsgrunder. Dessa skillnader riskerar rättssäkerheten och själva förtroendet för svensk utlänningslagstiftning.

Sverigedemokraterna menar att regeringen snarast bör ta initiativ för en tydligare struktur och likvärdiga beslutsprocesser oberoende av handläggningsenhet. En viktig faktor i säkerställandet av likvärdiga och rättssäkra beslutsprocesser är också att säkerställa uppföljning och kontroller av de beslut som fattas.

Effektivare prövningsverksamhet

Migrationsverkets produktivitet, mätt i antalet avgjorda ärenden per årsarbetskraft, har utvecklats mindre tillfredsställande de senaste åren. Krisen 2015 innebar en självklar chock för myndigheten, men redan innan dess var det uppenbart att utvecklingen gick åt fel håll. Trots satsningar för digitalisering och effektivare processer, och trots förbättrade rutiner, låg produktiviteten år 2019 inom exempelvis tillståndsärenden på långt under 2013 års nivå. Migrationsverkets prognoser visar heller inte på någon större förbättring framöver, trots att 2015 års kris blir alltmer avlägsen. Skulden ligger till stor del på regeringens politik med bristfälliga konsekvensanalyser, som inneburit att tusentals personer anställts och sagts upp om vartannat. Det har lett till en orimlig börda för Migrationsverkets anställda, med otydliga mål och stor stress.

Sverigedemokraterna menar att regeringen måste genomföra en ordentlig genomlysning av Migrationsverket för att komma till botten med dessa problem och få till en bättre infrastruktur för utlänningsärenden. Ineffektiva lösningar måste bort och digitaliseringen genomföras fullt ut, så att Migrationsverkets personal får förutsättningar att göra ett bra jobb.

Förstärkta krav på konsekvensanalyser

När Riksrevisionen i slutet av 2017 överlämnade sin rapport om konsekvensanalyser inför migrationspolitiska beslut belystes hur migrationspolitiken under lång tid formats av beslut som tagits utan att erforderliga förarbeten gjorts. Trots förekomsten av styrdokument med krav på konsekvensanalyser har dessa sällan uppfyllts, ändamålsenligheten i analyserna har brustit och förslagets påverkan på migrationen har många gånger försumrats. Mot bakgrund av att migrationspolitiken är det politikområde som haft och har överlägset starkast påverkan på det svenska samhället är det minst sagt anmärkningsvärt att maktavare under lång tid tagit så lätt på uppgiften att analysera vilka konsekvenser reformer på området kommer att få.

Mot bakgrund av rapporten menar Sverigedemokraterna att regeringen bör ta initiativ till uppdaterade förordningar, handböcker och riktlinjer i syfte att säkerställa att konsekvensanalyser alltid genomförs på ett ändamålsenligt sätt inför migrationspolitiska beslut. Dessa analyser bör särskilt ta fasta på såväl volympåverkan som ekonomiska konsekvenser – två områden där prognoser genomgående har fallerat.

Tydlig och omfattande statistik för all migration

För att få till stånd korrekta konsekvensanalyser är ordentlig statistik en grundläggande förutsättning. Migrationsverket är ansvarig myndighet för den största delen av statistiken gällande utlänningsärenden i Sverige, och är därför helt avgörande för Sveriges förmåga att förstå och förutse migrationsflöden och relaterade problem.

Krisen 2015 visade dock på stora brister i Migrationsverkets förmåga och vilja att öppet och tydligt beskriva, redovisa och problematisera vad som skett. Bristerna kvarstår än idag. Många uppgifter saknas i officiella dokument, medan andra betecknas som arbetsmaterial, vilket sätter vanliga svenska krav på offentlighet ur spel. I flera fall har det uppdragats att Migrationsverket överhuvudtaget inte registrerar, eller inte kan registrera, nödvändig information, såsom i fallet rörande anhöriginvandringen som följde på den tillfälliga lagens förlängning år 2019. Detta är inte acceptabelt, varför regeringen måste tydliggöra Migrationsverkets ansvar för att öppet redovisa så mycket statistik och

information som möjligt, så att desinformation och ryktesspridning får ge vika för verklighet och sanning.

Förbättrade informationsflöden och samordningsansvar

Den situation som uppstod under hösten 2015 föranledde ytterligare en rapport från Riksrevisionen, med särskilt syfte att dra lärdomar av skeendet. Utöver vissa generella anpassningsbehov gällande migrationspolitiken tog Sverigedemokraterna fasta på behovet av förbättrade informationsflöden och ett tydligt samordningsansvar. Trots att informationen om att antalet asylsökande beräknades öka kraftigt vidarebefordrades till berörda enheter i Regeringskansliet fördes den inte vidare internt. Riksrevisionens granskning pekade dessutom på brister i samordning och olika tolkningar av bl.a. ansvarsprincipen såväl som länsstyrelsernas områdesansvar – brister som bedömdes ha påverkat hanteringen menligt.

För att undvika liknande skeenden framöver är det Sverigedemokraternas mening att regeringen bör ta fram tydliga direktiv som säkerställer att varje aktivering av krisberedskap åtföljs av rapportering till en högre instans som i sin tur får bära ansvar för att enhetlighet råder hos samtliga berörda aktörer samt att samverkan sker där så behövs.

Jimmie Åkesson (SD)

Jonas Andersson i Skellefteå (SD)

Julia Kronlid (SD)

Jennie Åfeldt (SD)

Linda Lindberg (SD)